

Comunicacions previstes

- > M. Carme Bernal i Carme Rubio, *Jacint Verdaguer i la legitimació del cànon literari català a través de les publicacions adreçades als infants fins a l'any 1923 (inici de la Dictadura de Primo de Rivera)*
- > Francesc Bernat i Baltrons, *Francesc Cambouliu, pioner de la història de la literatura catalana*
- > Núria Camps Casals, *Joan Baptista Blazy, traductor i difusor de Verdaguer*
- > Roger Canadell, *Clavé i la construcció d'una tradició poètica*
- > Francesc Codina, *Gentil i Oliba. Dos models d'artista contraposats en el Canigó de Verdaguer*
- > Francesc Cortès i Llorenç Soldevila, *Lletra i música en la Catalunya contemporània (1853-1939)*
- > Anna Costal i Fornells, *Sardanas coreadas del vuit-cents i sardanes corals del Noucentisme: dues ideologies, dues estètiques*
- > Joan Cuscó i Clarasó, *Verdaguer en música*
- > Jordi Chumillas, *Edició de traduccions literàries al català durant la primera dictadura del s. XX*
- > Carola Duran, *Algunes consideracions sobre les revistes literàries en el Sexenni Democràtic (1865-1875)*
- > Josep Gallart i Bau, *Les traduccions catalanes impreses al Rosselló al segle XIX*
- > Teresa Garriga, *L'obra poeticomusical de Ramon Bartomeus*
- > Ricard Giramé Parareda, *La «Biblioteca Regional» dins la Biblioteca de l'Ateneu Barcelonès de 1874 a 1900*
- > Pilar Godayol, *L'Institut de Cultura i Biblioteca Popular de la Dona: educar en femení i en català*
- > Joan Antoni Millón, *L'aportació del poeta valencià Vicent W. Querol a la Renaixença*
- > Dan Nosell i Enric Gallén, *K. A. Haglerg i el premi Nobel de Guimerà*
- > Ronald Puppo, *Consideracions ideològiques i traductològiques sobre «Lampègia»*
- > Joaquim Rabaseda, *La música de la Costa Brava: Juli Garreta i el mite del mediterrani*
- > Joan Requesens Piquer, *La ideologia en la recepció literària. El concepte «civilització» en Jacint Verdaguer*
- > Rafael Roca Ricart, *Teodor Llorente i Canigó*
- > Biel Sansano, *De l'herència barroca al quadre de costums: les primeres passes del teatre vuitcentista*
- > Margarita Tintó, *Visió pictòrica de la poesia de Verdaguer*
- > Margalida Tomàs, *La construcció del model lingüístic de Marià Aguiló*
- > Jaume Vellvehí i Altimira, *Mataró en els orígens de la recepció del Felibritge: manuscrit d'una traducció inacabada de Mirèio*
- > Aurélie Mireille Vialette, *Espai teatral i llengua: els cors de Clavé a Madrid*
- > Pep Vila, *El catàleg de fons de la impremta i llibreria de Vicente Dorca de Girona (1874)*

Comitè organitzador:

Ramon Pinyol (UVic), Manuel Jorba (UAB), Josep M. Domingo (UdL), Enric Gallén (UPF), Magí Sunyer (URV), Francesc Cortès (UAB).
Secretaria: M. Àngels Verdaguer (UVic)

Comitè científic:

Ricard Torrents (UVic), Joaquim Molas (UB), Alan Yates (University of Sheffield), Denise Boyer (Centre d'études catalanes / Université Paris Sorbonne), Laureà Bonet (UB), Francesc Fontbona (BC), Joan Mas i Vives (UIB), Vicent Simbor (UV), Josep Massot (PAM), Albert Rossich (UdG).

Seus del Col·loqui:

Institut d'Estudis Catalans / Universitat de Vic / Ajuntament de Folgueroles

Secretaria del Col·loqui:

Universitat de Vic (FCHTD). Societat Verdaguer
C/ de la Laura, 13. 08500 Vic, tel. 93 881 60 24, fax 93 881 43 07
societat.verdaguer@uvic.cat / www.societatverdaguier.org

Allotjament: (Cal fer reserva directament)

HOTEL CIUTAT DE VIC***

Passatge de Can Mastrot, s/n, tel. 93 889 25 51, fax 93 889 14 47
nhciutatdevic@nh-hotels.com

www.nh-hotels.com/nh/es/hoteles/espana/barcelona/nh-ciutat-de-vic.html

HOTEL CAN PAMPLONA***

Eix Onze de Setembre, 10, tel. 93 883 31 12, fax 93 885 20 92
pamplona@canpamplona.com / www.canpamplona.com

HOTEL BALMES***

Francesc Pla, tel. 93 889 12 72, fax 93 889 29 15
www.hoteljbalmes.com/cat/f_home.htm

turisme@vic.cat / www.victurisme.net

Organització:

Amb el suport de:

Projecte d'Investigació FFI2008-04830 finançat pel Ministerio de Educación y Ciencia
Departament d'Innovació, Universitats i Empresa (Generalitat de Catalunya / ARCS 2008)
Grup singular de recerca 2005 SGR 00109 de la Universitat de Vic

Amb la col·laboració de:

VII COL·LOQUI INTERNACIONAL VERDAGUER

LA CONSTRUCCIÓ CONTEMPORÀNIA DEL SISTEMA LINGÜÍSTICOLITERARI CATALÀ

Barcelona-Vic-Folgueroles, 6-8 de novembre de 2008
TERCERA CIRCULAR

Una literatura només arriba a tenir taca vermella en el mapa internacional si és ben “construïda” en termes intel·lectuals. [...] No existeix, com a tal, si, a més, no compta amb un bon equip d'historiadors, de crítics i de professors que la vagin “construint” sobre la marxa.

JOAQUIM MOLAS

El sistema lingüísticoliterari català del segle XIX es veié davant l'amenaça de desaparèixer engolit pels sistemes veïns, l'espanyol i el francès, però també davant l'oportunitat d'afirmar-se de nou i reforçar-se com a sistema. Aquesta fou l'opció de la Renaixença, el moviment empès pels romàntics catalans, valencians i mallorquins que prengueren partit a favor de la llengua catalana i de totes les seves manifestacions a tots els nivells.

Escriptors, lingüistes, gramàtics, historiadors, erudits, traductors, músics, mestres, actors, editors, crítics, llibreters, sovint sense abandonar els sistemes espanyol i francès en competència, assumeixen el programa de la Renaixença i es posen a construir les plataformes que necessita tot sistema lingüísticoliterari amb aspiracions d'«independència literària», que deia Rubió i Ors. No ho fan sols, sinó ajudats i a vegades dirigits per sectors populars, de la burgesia il·lustrada i de l'església. En les dècades centrals del segle romàntic, el panorama canvia. Han aparegut noves gramàtiques i diccionaris de la llengua catalana, es publiquen periòdics en català i col·leccions de llibres, es convoquen premis literaris de ressò social com els Jocs Florals, el teatre català s'expandeix, les devocions populars renoven el repertori català, la música coral difon i renova lletres, les entitats i cercles es mobilitzen.

A començaments del segle XX s'ha invertit la situació. Les grans empreses editorials autòctones de llibres i premsa, que treballen principalment per al mercat iberoamericà, i sobretot les plataformes estructurals de l'estat espanyol, monarquia, exèrcit, judicatura, fisc, escola, universitat, continuen imposant el sistema lingüísticoliterari castellà. Tanmateix, el sistema català no només ha superat el perill de col·lapse de cent anys abans, sinó que ha reeixit a crear les bases mínimes de sostenibilitat. N'és exponent l'Institut d'Estudis Catalans, creat el 1907, primera plataforma administrativament reconeguda al servei del sistema català.

A estudiar aquest procés, que podem anomenar de «construcció del sistema lingüísticoliterari català», convidem els organitzadors del VII Col·loqui Internacional Verdaguer. Es tracta de conèixer més de prop com els catalans varen organitzar unes estructures conceptuals, socials i econòmiques que, modificades al llarg de cent anys més, han permès que la llengua i la literatura catalanes mantinguessin el propi sistema fins al segle XXI.

A més de l'estudi d'aquestes dinàmiques, proposem com a tema prioritari del VII Col·loqui l'estudi del paper que grans escriptors com Verdaguer, Guimerà, Oller, Yxart, varen tenir en els primers anys de la construcció del sistema. És un paper específic que els ve donat bàsicament per la recepció nacional, generadora de confiança en tot el cos del sistema, i per la internacional, que, a més de reforçar la confiança, crea un domini propi i el fa visible en el mapa del món de llengües i literatures.

SECCIONS:

1. El paper dels autors: cap a la formació del cànon.
2. Les instàncies de producció i de legitimació: premsa, revistes, editorials, certàmens i premis, escola i universitat, institucions i associacions.
3. La producció literària: difusió, traduccions, recepció, representacions teatrals, adaptacions cinematogràfiques, musicació.

DIJOUS, 6 DE NOVEMBRE

Barcelona, Institut d'Estudis Catalans, Sala Prat de la Riba

12 h - Sessió d'inauguració

Parlament inaugural: Joaquim Molas

Conferència: Josep M. Domingo, *Renaixença: el mot i la idea*

16-17 h - Ponència

Jordi Ginebra, *La construcció de la llengua literària contemporània: ¿què devem al segle XIX?*

17-18,30 h - Comunicacions

18,45-19,45 h - Ponència:

Joan-Lluís Marfany, *Catalanismo no es provincianismo: nacionalisme espanyol, catalanitat i Renaixença*

DIVENDRES, 7 DE NOVEMBRE

Vic, Universitat de Vic, Sala Segimon Serrallonga

9 h - Recepció i inscripcions

9,30 h - Ponència:

Albert Rossich, *Els escriptors vuitcentistes vistos pels historiadors de la literatura*

10,30 - 11 h - Descans

11-12 h - Taula rodona

L'espectacle teatral del XIX. Espais i organització

Josep Lluís Sirera, Joan Mas i Vives, Josep M. Sala-Valldaura, Pep Vila. Moderador: Miquel M. Gibert

12-14 h - Comunicacions

14-16 h - Dinar

16-17 h - Ponència:

Eugenio Burgio, *Dalla norma letteraria all'uso collettivo: vicende dell'italiano tra il 1861 e il XXI secolo*

17-18 h - Taula rodona

La literatura del XIX popularitzada al XX

Joan Castells, Miquel Desclot, Josep M. Benet i Jornet, Teresa Iribarren. Moderador: Jaume Ayats

18-18,30 h - Descans

18,30-19,30 h - Comunicacions

19,45 h - Ponència:

Rosa Cabré, *Qüestions de crítica de poesia en l'època del realisme*

21,30 h - Museu de l'Art de la Pell

Concert de la soprano M. Teresa Garrigosa, amb l'acompanyament al piano de Heidrun Bergander, *La construcció de la cançó catalana des de la literatura*

DISSABTE, 8 DE NOVEMBRE

Folgueroles, Sala de Plens de l'Ajuntament

9,30-11 h - Ponències:

Laureà Bonet, Narcís Oller i José M. de Pereda en diàleg: *un text compartit*

Ramon Pinyol, *El teatre catòlic català contemporani: els orígens*

11,30 h - Sessió de clausura

Conferència:

Pere Gabriel, *Els herois del poble. Literatura de voluntat popular i militància política democràtica al segle XIX a Catalunya*

13 h - Concert de Roger Usart, amb l'acompanyament de Jordi Casadesús i Marta Roma, *Descoberta de Verdaguer*

La durada de l'exposició oral de les **comunicacions** serà de 15 minuts (unes 8 pàgines/14.500 espais) i l'extensió màxima de l'escrit no podrà sobrepassar les 15 pàgines de 2.100 espais.

Només es publicaran a l'*Anuari Verdaguer. Revista d'estudis literaris del segle XIX* els textos de les **conferències, ponències i comunicacions** que la Secretaria del VII Col·loqui Internacional Verdaguer tingui en format electrònic, i en paper, prèviament o durant la celebració del Col·loqui. L'*Anuari Verdaguer* es reserva la decisió última de publicació de les contribucions escrites.